

Personlige opplevelser

Innlegg på inntil 1000 ord om personlige opplevelser og erfaringer som pasient eller pårørende sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Førstegangsgammel

Jeg ble førstegangsgammel for et par år siden. Sviktende syn og hørsel er hovedårsaken, redusert hjerte- og lungefunksjon nummer to. Helt uten erfaring eller trening. Som en førstegangsfødende har jeg visst at det måtte komme – hvis jeg levde til terminen.

Jeg trodde terminen var 70 år, men det var galt. Som 70-åring våknet jeg til nytt liv og skrev flere medisinske bøker. Nei, 70 år var det ikke. Heller ikke 80. Jeg holdt samme fart når jeg gikk, og likte fortsatt hardt arbeid og mange oppdrag. Jeg hadde glede av å flytte inn i ny leilighet og nytt miljø ... men så ble min kjære kone syk og døde. Da kom sorg, savn og anger inn i mitt liv. Jeg ville gråte når jeg møtte hennes eiendeler i skuffer og skap og hennes stille arbeid blant annet for å gjemme på minner om meg. Det gjør vondt i brystet når jeg skriver. Mer enn to år var dette hovedinnholdet i mine ensomme dager, og så kom terminen.

En andregangsfødende kjenner prosessen. Men jeg er førstegangsgammel og vet ingenting. Når er det verst? I begynnelsen eller slutten eller hele tiden? Hvor lenge vil det vare? Må jeg være tapper, eller er det lov å skrike? Blir utfallet dårlig hvis jeg bruker smertestillende? Skal noen være til stede? Det finnes ingen bok, ikke engang en brosjyre om det å bli førstegangsgammel. Jeg burde skrive det når det hele er over. Men det går ikke over. Det varer hele livet ut. Det som er livsvarig er så langt som det går an å bli.

Du spør om jeg har rier. Det har jeg selvfølgelig ikke. Men venner og kjente får rier når de treffer meg. De drar meg i armen så jeg ikke skal trække i sølepytter, enda jeg for lengst er søkkvåt på beina. De vil leie meg over gaten enda jeg ikke skal over gaten. Jeg blir tilbudt hjelp på alle plan og får ros for at jeg er så ungdommelig og selvhjulpen. Får jeg folk på besøk, får jeg ros for orden og renslighet, men ingen forteller meg at jeg har brun saus på slipset. Jeg kan ikke lage brun saus, så flekken må ha vært

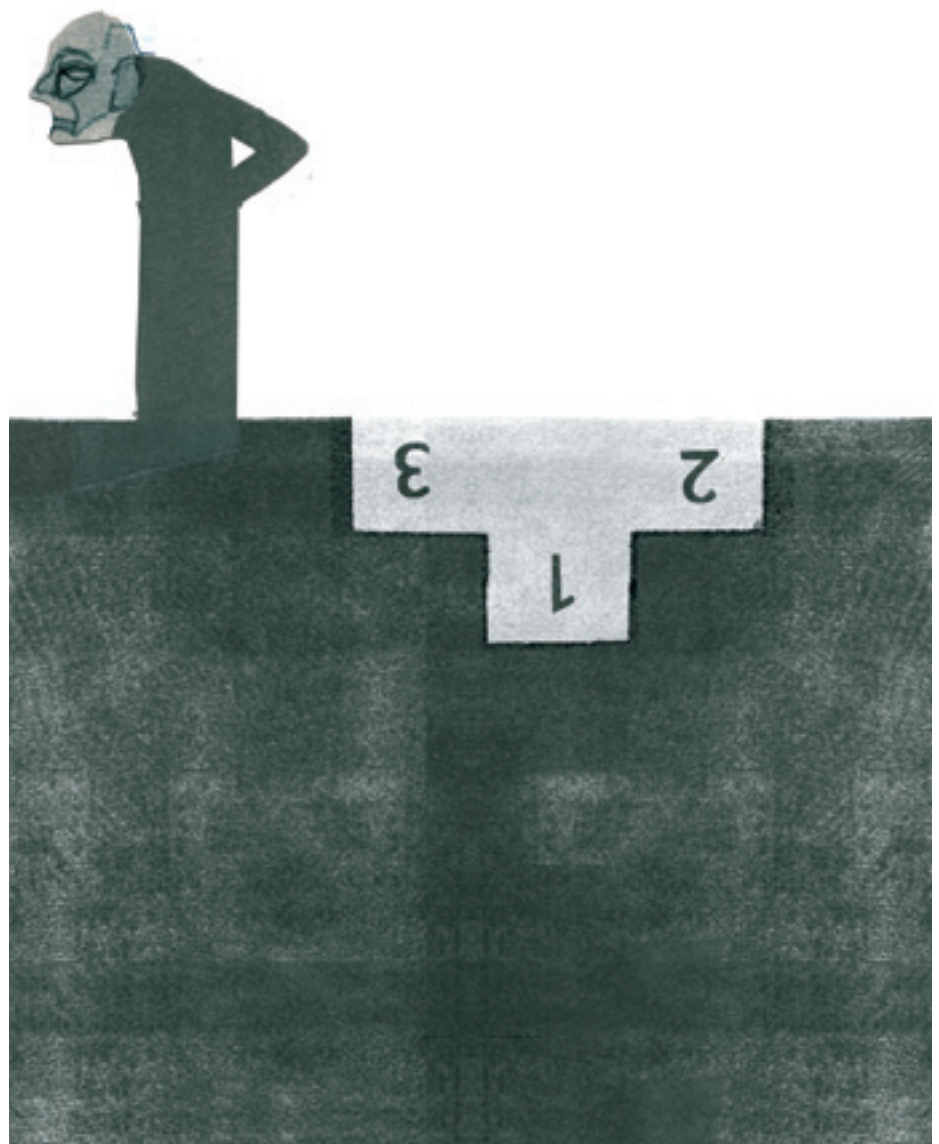
der fra jeg var i selskap for fire uker siden og veltet rødvinsglasset. Jeg fikk høre at jeg gjorde vertinnen en tjeneste. Det var godt for duken hørtes det ut til, og de pleide å helle rødvin på den for å få den vasket.

Jeg er førstegangsgammel og behandles som et hjelpeløst barn som helst skal tie når de voksne snakker. Men av og til liker de at

jeg babler noe de kan le av. Du verden hvor mye bedre jeg skulle ha taklet dette som andregangsgammel.

Arnfinn Engeset
Oslo

Manuskriptet ble godkjent 14.3. 2006.

Illustrasjon Kari Stai, Patron